

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Матеріали Всеукраїнської
науково-методичної конференції
(10 - 12 квітня 2019 року, м. Одеса)**

У збірнику опубліковано матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 10 - 12 квітня 2019 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти»

Редакційна колегія:

Сгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Мардар М.Р.	- проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, д. т. н., професор
Кананихіна О.М.	- проректор з науково-педагогічної та виховної роботи, соціальних питань, оздоровлення і спорту, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Волков В.Е.	- д. т. н., професор кафедри Вищої та прикладної математики
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційної освіти, к. ф.-м. н., доцент
Радіонова О.В.	- к. т. н., доцент кафедри Технології вина та енології
Купріна Н.М.	- декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к. е. н., доцент
Хобін В.А.	- директор Навчально-наукового центру інформаційних технологій, д. т. н., професор
Сярова А.С.	методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

Колективи кафедри Інформаційних технологій та кібербезпеки і відділу програмного забезпечення та комп'ютерного сервісу ОНАХТ з честю впоралися з організаційними і технічними проблемами, які стояли перед організаторами олімпіади. На олімпіаду приїхало 129 школярів практично з усіх областей України, з членами журі (20 осіб), з представниками оргкомітету і наставниками команд кількість гостей перевищило за цифру 200. Всі вони залишилися задоволені технічним оснащенням обчислювального центру, гостинністю господарів і умовами проведення цього масштабного змагання.

Таким чином, олімпіади є ефективним засобом формування знань, умінь і навичок студентів, необхідних для їх особистісного та професійного самовизначення. Олімпіади стимулюють і мотивують особистий і інтелектуальний розвиток молодого покоління, підтримують обдаровану молодь, розвивають і підтримують інтерес студентів до пізнавальної діяльності.

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ІННОВАЦІЙНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ (НА ПРИКЛАДІ КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ М. ЛІЛЛЬ, ФРАНЦІЯ)

І.С. Калмикова

Напрямок інновацій в освіті Католицького університету Лілля з 2012 року очолює професор Жан-Шарль Каїлієз (Jean-Charles Cailliez), директор школи дизайну NEMiSF4iRE.

Школа дизайну NEMiSF4iRE - це спільна платформа факультету дизайну Католицького університету Лілля, яка стимулює творчу активність і допомагає ефективно впроваджувати інновації. NEMiSF4iRE використовує методи дизайнерського мислення для підтримки підприємництва, освітніх інновацій, творчих пошуків, міжнародних досліджень.

Інновації в освіті спрямовані на створення та зміцнення інноваційних екосистем. Інноваційна стратегія університету полягає в тому, що вона не відділяє педагогічні інновації від інновацій у сфері підприємництва та досліджень, або від міжнародних перспектив інноваційних екосистем. Це системний та інтегрований підхід до інновацій, в якому всі (вчителі, дослідники, студенти, адміністративні працівники, підприємці, менеджери, власники бізнесу тощо) запрошуються до спільної роботи в різних областях (педагогіка, дослідження, підприємництво) - тут присутній більш трансдисциплінарний, ніж міждисциплінарний підхід.

NEMiSF4iRE вивчає вплив педагогічних інновацій, заснованих на залученні студентів до активного навчання (перевернута аудиторія, реверсні класи, навчання, засноване на проектах, електронне навчання, гейміфікація). Гейміфікація - це застосування типових елементів гри (наприклад, змагання з іншими, дотримання правил гри) до інших сфер діяльності.

Католицький університет Лілля створив Лабораторію освітніх інновацій (LIP) і працює за двома взаємодоповнюючими підходами: трансформативні інновації та проривні інновації.

Трансформативні інновації (нові способи навчання) це:

- інноваційний кампус;
- Learning Lab (навчальна лабораторія);
- Meeting Lab (лабораторія зустрічей);
- MediaLab (телевізор, радіо, веб-студія);
- дистанційне навчання через інноваційну платформу Moodle;
- навчальні семінари (серйозні ігри, перевернуті аудиторії).

Проривні інновації - це міждисциплінарні модулі та програми.

Спільні, об'єднуючі методи роботи (кодизайн) у середовищах «третього простору» (fab lab, coworking, codesign centre) виступають більш традиційними методами співпраці. Вони сприяють створенню навчальних об'єднань з такими творчими центрами, як Міжнародна асоціація університетської педагогіки (AIPU) або MOSAIC HEC Montréal (Creativity&Innovation Hub) - стратегічними партнерами Католицького університету Лілля.

Школа дизайну HEMiSF4iRE є платформою «Дизайнерського мислення», створеною в липні 2017 року в Католицькому університеті ЛІЛЛЯ, яка задумана і розроблена в рамках діяльності та колективної стратегії чотирьох інноваційних підрозділів:

- Лабораторії освітніх інновацій (LIP) за підтримки Digital Practice Services SUN;
- Інституту підприємництва (IES);
- Докторської школи (ED2);
- Міжнародного інституту перспектив інноваційних екосистем (ІПЕІ).

HEMiSF4iRE ґрунтується на концепції 4i тобто багаторазовому 4-ступінчастому методі, який переходить від творчості до інновації: натхнення (дослідження, спостереження, перспективи), ідея (креативність, кодизайн), реалізація (прототипи, експерименти) та інновації (задум, проектування, виробництво, створення вартості, використання). Її метою є використання сприйняття дизайнерів (дизайнерського мислення), а також їх інструментів і методів роботи, з тим щоб міждисциплінарні команди впроваджували інновації в навчанні, дослідженні та підприємстві. Це відкриває нові можливості для задумів і діяльності, які можуть призвести до створення інноваційних компаній і трансдисциплінарних проєктів, перетворення творчих ідей у економічно життєздатні інновації, враховуючи при цьому очікування користувачів і забезпечуючи створення цінностей. Зрештою, мова йде про відкриття нових видів суспільно-корисних процесів, представлення оригінальних послуг та створення інноваційних продуктів у співпраці з усіма зацікавленими сторонами, з особливим наголосом на різноманітному залученні.

Щомісячно кожного останнього четверга HEMiSF4iRE організовує зустрічі, присвячені дослідженням. На зустрічі запрошують дослідників,

аспірантів та експертів з економіки, інноваційного менеджменту та творчості, проте ці зустрічі відкриті для всіх. Такі зустрічі дозволяють обговорювати стан прогресу кожної дослідної роботи та обговорювати нові проекти. Ці зустрічі також дають можливість переглянути останні наукові публікації та обговорити еволюцію найбільш ефективних екосистем на планеті.

Інновації для підприємств є ключовим фактором економічного розвитку. Вони все частіше лежать на перехресті дисциплін, об'єднують поняття та використовують результати колективного інтелекту. Компаніям потрібні додаткові знання, необхідні для вирішення цієї проблеми. Школи Католицького університету Лілля надають свій досвід під загальною назвою Yncréa Hauts-de-France для створення трансдисциплінарних інноваційних можливостей.

Асоціація Yncréa Hauts-de-France є одним з провідних центрів європейської вищої освіти у своїй галузі. Існування асоціації дозволяє вести для студентів та компаній нові спільні проекти, зокрема, щодо інновацій та трансдисциплінарності, дозволяючи кожній школі зберігати та розвивати свій логотип, дипломи, свій досвід.

Науково-педагогічна діяльність та експертиза під керівництвом Yncréa Hauts-de-France щодо спільного розвитку інновацій, кодизайна та управління інноваціями об'єднуються та просуваються разом як спільний бренд ADICODE® (Innovation and Codesign Workshops).

Yncréa Hauts-de-France мобілізує досвід у підготовці студентів та професіоналів для проведення інноваційних кодизайнерських проектів, а також допомагає розробляти інноваційні продукти та концепції компаній. Дослідницька робота у сфері кодизайну та колективного інтелекту завершує цей перелік. Створена також освітня структура під назвою IDEFI (initiatives d'excellence en formation innovante - ініціативи з формування інновацій) у рамках програми майбутніх інвестицій (PIA).

Майстерні - workshops ADICODE® поєднують трансдисциплінарні та орієнтовані на користувача підходи з використанням швидкого створення прототипів, креативності та колективного інтелекту. Результатом є впровадження інноваційних навчальних модулів, нових практик і нових інструментів. Проектно-орієнтовані навчання для проведення інноваційних проектів у сфері кодизайну відбуваються у заново відкритих навчальних місцях «третього простору», які займають понад 2000 м².

Створені Католицьким інститутом Лілля, семінари Humanité мають дві основні цілі: побудувати систему розвитку соціальних інновацій, які б супроводжували нове суспільне життя; спільно розробляти інноваційні відповіді на запитання, які ставлять жителі міста, чи хворі, чи інваліди.

Семінари Humanité є прикладом інноваційної екосистеми, що має форму кодизайнерської платформи. Вони структурують екосистему, що сприяє інноваціям, залучаючи зацікавлені сторони в місті та підтримуючи інноваційні проекти, які обов'язково є комплексними і мультидисциплінарними,

спираючись на фахівців з багатьох сфер діяльності, а також на місцеву адміністрацію.

Участь жителів міста є важливою особливістю «живих лабораторій» («Living-lab»), пропонуючи їм активну роль у створенні, форматуванні, тестуванні та перевірці інновацій, які вплинуть на їхнє життя. Термін «жива лабораторія» стосується як фізичних просторів (workshops), так і соціальних просторів (спільноти Humanité), де проект спільно розвивається. Нові громади народжуються в цьому сусідстві, всі з власними ідеями та питаннями (студенти, місцеві жителі та багато інших). На додаток до інноваційного підходу, назва «Living-lab» також позначає фізичний простір площею 250 м², розташований на вулиці Мартіна Лютера Кінга, 1. Це приміщення доступне для організації зустрічей, семінарів, групової роботи. Його максимальна місткість до 100 осіб, доступна апаратурна, логістична та методична підтримка та команда експертів.

Семінари Humanité покликані виявляти проекти, які походять з певного району міста, досліджувати їх і вести їх як у співпраці, так і в делегуванні до інститутів Католицького університету Лілля (факультетів, шкіл, інститутів, наукових центрів, лікарняної та медико-соціальної сфери). Мета семінарів полягає у сприянні спільному життю районів міста Лілля, у зв'язку з усіма учасниками цього сусідства та в сильному інноваційному вимірі, особливо соціальному та суспільному. Семінари Humanité, розгорнуті Католицьким університетом Лілля, є невід'ємною частиною інноваційних екосистем з точки зору викладання, досліджень і зв'язків з компаніями, з точки зору інновацій.

КОМПЕТЕНТНОСТІ З СЕНСОРНОГО АНАЛІЗУ У СУЧАСНИХ ФАХІВЦІВ: СВІТОВИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УКРАЇНІ

О.Б. Ткаченко, Ф.А. Трішин, О.О. Тіглова, О.В. Радіонова, Н.В. Каменева

Сенсорний аналіз як самостійну дисципліну почали вводити в курси підготовки фахівців з харчових технологій у світових ЗВО ще понад 60 років тому. Разом із розвитком методології сенсорного аналізу приходило й розуміння конкурентних переваг, що надає фахівцеві володіння цим інструментом. Попит народжував пропозицію. Як результат, сьогодні ми маємо більш ніж 80 ЗВО у Європі та більш ніж 30 ЗВО у США, що пропонують програми з сенсорного аналізу різних рівнів - від окремих дисциплін в рамках бакалаврських програм до повноцінних PhD програм. Кількість кредитів, що виділяється на оволодіння відповідними компетентностями варіюється від мінімально - 1, 4-6 - в середньому та максимально - 180. Цікавим фактом є те, що країною-лідером в Європі з оволодіння навичками сенсорного аналізу є Німеччина із своїми 27 ЗВО і тільки потім йде Франція з всього лише 15 ЗВО, Іспанія з 13 ЗВО та Італія з 7. Однак, магістерські програми з сенсорного аналізу пропонують здебільшого у Франції (6 програм) та Великобританії.

ЗМІСТ

Всеукраїнські студентські олімпіади як відображення якісної підготовки майбутніх успішних фахівців С.В. Котлик	3
Міжнародний досвід інноваційних освітніх технологій (на прикладі Католицького університету м. Лілль, Франція) І.С. Калмикова	9
Компетентності з сенсорного аналізу у сучасних фахівців: світовий стан та перспективи в Україні О.Б. Ткаченко, Ф.А. Трішин, О.О. Тіглова, О.В. Радіонова, Н.В. Каменева	12
Реформування вищої освіти як основи інноваційного розвитку В.В. Немченко, Г.В. Немченко	14
Деякі аспекти маркетингової складової сучасної бібліотеки І.І. Зінченко, М.С. Шошина	15
Дипломне і курсове проектування у формуванні готовності випускників до інноваційної діяльності Т.Є. Лебеденко, В.Ю. Толстих, Н.Л. Карацуба, Г.В. Коркач	16
Активізація пізнавальної діяльності як спосіб забезпечення академічної доброчесності А.П. Левицький, А.П. Лапінська, Н.В. Хоренжий	19
Методика підготовки студентів до Всеукраїнських студентських олімпіад з дисциплін на кафедрі БЖД В.І. Булюк, В.М. Лисюк	20
Науково-методичне забезпечення дисциплін кафедри Безпеки життєдіяльності О.О. Фесенко, В.М. Лисюк, З.М. Сахарова	21
Проектна методика навчання іноземних мов: історія і сучасність О.С. Зінченко, С.Я. Маслова, А.В. Руда	24
Система вищої освіти України очима сучасних випускників О.О. Коваленко	25
Культура вільного часу студентів як чинник успішної навчальної діяльності М.Л. Орлова	26
Методичне забезпечення мікробіологічного блоку дисциплін на кафедрі Біохімії, мікробіології та фізіології харчування ОНАХТ А.В. Єгорова, Л.В. Труфкаті, О.О. Килименчук	29
Деякі особливості складання методичних вказівок С.О. Воїнова	30
Вплив компенсації реактивної потужності на економію електроенергії П.М. Монтік, Є.П. Штепа	32
Методичні аспекти виконання випускної роботи бакалаврів спеціальності «Облік і оподаткування» Г.О. Ткачук, Л.В. Іванченкова, Л.Б. Скляр	34